



2.4.2020

לכבוד עו"ד אביחי מנדלבלט
לכבוד מר אופיר אקוניס
שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
היועץ המשפטי לממשלה
בפקס: 02-6467001
בפקס: 02-508559 ; pniot@molsa.gov.il

שלום רב,

הנדון: דמי אבטלה למי שמלאו להם 18 שנים וטרם מלאו להם 20 שנים

הריני לפנות זאת לשר העבודה והרווחה להפעיל את שיקול דעתו על פי סעיף 160(ד) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 (להלן: "החוק) ולהורות על הרחבת מעגל הזכאים לדמי אבטלה למי שמלאו להם 18 שנים וטרם מלאו להם 20 שנים, והכל כמפורט להלן:

1. בעקבות משבר הקורונה המתרחב וההגבלות על תנועת אזרחי ותושבי המדינה, על המעסיקים ומקומות העבודה, חלה עלייה דרסטית במעגל המובטלים. לפי שירות התעסוקה, החל מחודש מרץ חלה נסיקה במספר האזרחים והתושבים שנוספו למעגל האבטלה. מספר דורשי העבודה כיום עבר את רף המיליון והצפי כי המספר הנ"ל ימשיך לעלות.

2. להתפתחויות הנ"ל השלכות קיומיות על יכולתן של משפחות רבות להתקיים בכבוד או להתקיים בכלל. הדברים קריטיים ביותר עבור משפחות שנמצאות בין כה במעגל העוני או קרובות אליו, כאשר כל הכנסה או תמיכה כלכלית עבורם יכולה לעזור לקיימם ולו באספקת מצרכים בסיסיים ומינימליים. משפחות אלה, ובמיוחד הערביות, נשענות בד"כ על הכנסתם של כלל בני המשפחה העובדים, כולל בני 18 ומעלה.

3. בקרב החברה הערבית, הנסיבות האמורות מצטברות לעובדה כי תחולת העוני של משפחות ערביות עמדה על 45.3% נכון לשנת 2018, על 47.4% לנפשות ועל 57.85% לילדים באותה שנה (ממדי העוני והפערים החברתיים – דוח שנתי 2018, לוח מס' 12 בעמ' 28 (המוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון, דצמבר 2019)).

4. בנסיבות הנ"ל, מן הראוי כי שר העבודה והרווחה יפעיל את שיקול דעתו ולהרחיב את מעגל הזכאים לדמי אבטלה גם למי שמלאו להם 18 שנים וטרם מלאו להם 20 שנים. אמנם סעיף 160(א) לחוק תוחם את קבוצת הזכאים לדמי אבטלה למי שמלאו להם 20 שנים - דבר שבפני עצמו ולטעמנו מפלה על רקע גיל ובמבחן התוצאה גם על רקע לאום - אך יחד עם זאת, סעיף 160(ד) לחוק קובע כי "השר [לעבודה ורווחה], באישור ועדת העבודה והרווחה, רשאי לקבוע נסיבות מיוחדות שלפיהן יראו במי

שמלאו לו 18 שנים וטרם מלאו לו 20 שנים זכאי לענין פרק זה ובלבד שהשלים את תקופת האכשרה כאמור.

5. בנסיבות החריגות, הקיצוניות וה"מיוחדות" ביותר אשר נוצרו בעקבות מגפת הקורונה והמהלכים המניעתיים אשר הובילו לאבטלתם של חלק גדול מאזרחי ותושבי המדינה, קיימת חובה על השר להפעיל את שיקול דעתו על פי סעיף 160(ד) הנ"ל ולהרחיב את מעגל הזכאים לדמי אבטלה, לפחות בתקופת משבר זו. אמנם סעיף 160(ד) הנ"ל נוקט בלשון של רשות, אך בנסיבות המיוחדות ובמצב החירום השוררים בתקופה זו במשק המדינה, בשוק העבודה והפגיעה האנושה בכלכלתם של אזרחים, תושבים ומשפחות רבות, אנו סבורים כי מוטלת חובה על השר להפעיל את סמכותו כאמור. החלטה סבירה בעניין זה תהיה הרחבת המעגל כמבוקש.

ראו לענין זה: יצחק זמיר **הסמכות המינהלית** 319-325 (כרך ראשון, 2010); בג"ץ 297/82 **ברגר נ. שר הפנים**, פ"ד לז (3) 29 (1983).

לאור כל האמרו לעיל, נבקש כי שר העבודה והרווחה יפעיל את סמכותו ויורה על הכללת מי שמלאו להם 18 שנים וטרם מלאו להם 20 שנים בקבוצת הזכאים לדמי אבטלה, בשל המצב הקיים.

לחשיבות הנושא לדחיפותו, נודה לתגובתכם בהקדם.



בכבוד רב,

סוהאד בשארה, עו"ד

suhad@adalah.org